

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2020. gada 14. oktobris

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22

360. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: **Padomes locekļi:** A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, A.Ancāne, I.Tapiņa, A.Kušķis, I.Purmale, B.Moļņika, V.Brūzis;

Konsultanti:

Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes pārstāvji: S.Čevere,

Projektu pārstāvji:

J.Viziņš – projekts Krāsotāju iela 7;
A.Kleinbergs – Balasta dambis 1 k.2;
I.Švarca – UNESCO LNK;
G.Vanders – Krasta City projekts;
U.Raysse – Krasta City projekts (piedalās attālināti).

Sēdi vada: A.Kronbergs, J.Dambis

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 360. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina 360.sēdes darba kārtību.

A.Kronbergs aicina sēdes darba kārtības jautājumu nr. 6 vadīt J.Dambim. Padomei nav iebildumu.

2.

Padomes 361. sēde

Padomes 361. sēdi sasaukt 2020. gada 21.oktobrī plkst. 13:00 (sēdes ilgums 2 stundas).

3.

Ēkas Elizabetes ielā 2, Rīgā kultūrvēsturiskās vērtības līmenis; Iniciators NKMP, Rīgas pilsētas būvvalde

---

J.Dambis informē par jautājumu – NKMP speciāliste sniegs informāciju par vērtēšanas procedūru NKMP un konkrētās ēkas novērtēšanas gaitu.

V.Brūzis informē, ka Būvvalde vēl nav pieņēmusi lēmumu par ēkas Elizabetes ielā 2, Rīgā kultūrvēsturiskās vērtības līmeni un lūdz papildus informāciju un Padomes viedokli. Būvvalde ir norādījusi, ka kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšana skatāma kontekstā ar attīstības priekšlikumu, kurš šobrīd vēl nav.

A.Kronbergs precīzē jautājuma izskatīšanas būtību un mērķi – vai Padomei jāpieņem lēmums par NKMP noteikto vērtējumu? Vai tādā gadījumā netiktu ietekmēts Būvvaldes lēmums?

V.Brūzis informē, ka Būvvalde uzklautu saņemto informāciju un Padomes viedokļus un, atbilstoši likumā noteiktajam par saistošu Padomes lēmumu, pieņemtu savu lēmumu.

A.Kronbergs norāda, ka tādā gadījumā tiktu izdarīts spiediens uz Būvvaldi un tā Padome nevar rīkoties.

B.Moļņika piekrīt A.Kronberga viedoklim, ka Padome tā nevar rīkoties.

V.Brūzis informē, ka Būvvalde nav pieņēmusi lēmumu tieši tā iemesla dēļ, ka vēlas saņemt papildus informāciju un viedokļus, kas veidojušies un apspriesti jau ilgāku laiku. Tas palīdzētu izsvērtāk vērtēt jautājumu, pirms lēmuma pieņemšanas Būvvaldē.

A.Kronbergs norāda, ka jautājums ir ļoti svarīgs, piemēram, Kultūras ministrijai, kurai būs ar to jāstrādā turpmāk. Jautājumu var izskatīt divējādi: kā informatīvu un pieņemot to zināšanai, vai arī balsojot par lēmumu, kas ir saistošs turpmākajā procesā. Jautājams ir ļoti jūtīgs, vērtēts dažādos aspektos un sabiedrībā, tādēļ aicina izturēties nopietni par tā izskatīšanu. Ierosina jautājumu izskatīt kā konsultatīvu.

S.Čevere informē par kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšanas kārtību. 1990.gadu beigās un 2000.gadu sākumā NKMP gatavoja konceptuālu dokumentu - Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības vīzija. Tā rezultātā pāris gadu laikā tika veikta visu Rīgas vēsturiskā centra ēku inventarizācija. Piecu ekspertu komanda izskatīja inventarizācijas materiālus un sniedza vērtējumu par katru ēku. Dati tika savādīti sistēmā un matemātiskā aprēķinā noteikts vidējais novērtējums. Šāds novērtējums nebija juridiski saistošs ne īpašniekiem, ne institūcijām.

2004. gadā līdz ar Ministru kabineta noteikumu nr. 127 "Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi" stāšanās spēkā, tika radīts tiesiskais pamats kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanai un tika noteikta procedūra kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšanai. Pamatprincips bija tāds pats kā vīzijas izstrādes laikā – vizuāla informācija par objektu, ekspertu viedoklis un matemātiskā vidējā vērtība. Tiek piesaistīti dažādu specialitāšu eksperti ar lielu pieredzi un zināšanām. Laika gaitā sistēma ir pilnveidota, piedāvājot ekspertiem plašu foto materiālu un citu informāciju, veidojot primāro vērtējumu, kas ļauj analizēt objektus saglabāšanas un attīstības kontekstā. Pēc šī principa eksperti neapmeklē visus objektus. Ir paredzēta apstrīdēšanas un pārvērtēšanas procedūra, kuras ietvaros objekts tiek padziļināti vērtēts – tiek apmeklēts objekts uz vietas, padziļināti izvērtēta dokumentācija.

Ēka Elizabetes ielā 2, Rīgā tika vērtēta vairākkārt – vīzijā ciparu izteiksmē vērtējums tika noteikts 5 (ēka ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību).

2015.gadā Valsts nekustamie īpašumi kā objekta apsaimniekotājs, vērtējot objekta attīstības iespēju, lūdza veikt novērtējumu. Šis novērtējums tika veikts jau saskaņā ar pieņemtajiem Ministru kabineta noteikumiem nr. 127 un tika sagatavots administratīvais akts. Vērtējums bija 6 – kultūrvēsturiski vērtīga ēka.

2020.gada vasarā, ņemot vērā Kultūras ministrijas iniciatīvu, NKMP tika lūgts atkārtoti novērtēt ēku. Vērtējums bija 5 - ēka ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību. NKMP piesaistīja papildus ekspertus, lai gūtu pārliecību par vērtējuma objektivitāti un patiesumu un joprojām tika saņemts vērtējums cipariskā izteiksmē 5.

B.Moļņika uzdod jautājumu par ekspertu komisijas sastāvu.

S.Čevere informē, ka tie ir NKMP eksperti, kā arī neatkarīgi speciālisti, piemēram, prof. J.Kraštinš. Ekspertu komanda no NKMP puses ir mainīga, ņemot vērā arī personāla mainību iestādē, taču tiek piesaistīti arī citi speciālisti, atbilstoši objekta specifikai.

V.Brūzis uzdod jautājumu, vai tiek vērtēta ēka pati par sevi, vai arī tās iedarbība pilsētvidē.

S.Čevere informē, ka NKMP ir iekšējā kārtība, kurā definēti konkrēti vērtēšanas kritēriji:

- ēkas vērtība pilsētībūvnieciskā kontekstā, ņemot vērā plānojuma struktūru kvartāla pabeigtību, viengabalainību, vēsturiskās attīstības likumsakarības un citus faktoros;
- ēkas būvniecības un pārbūves laiku, vecumu;
- ēkas arhitektoniski māksliniecisko kvalitāti (piederība arhitektūras stilēm, autorība u.c.);
- ēkas autentiskums;
- ēkas tehniskais stāvoklis, tajā skaitā oriģinālās substances saglabātības stāvoklis un ēkas praktiskās saglabāšanas iespējas.

J.Dambis informē par ēkas Elizabetes ielā 2, Rīgā vērtējumu. Ņemot vērā, ka NKMP saņemts ierosinājums iekļaut ēku Elizabetes ielā 2 valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, katrs eksperts gatavoja atsevišķu ziņojumu. Sniedz prezentāciju ar savu ēkas vērtējumu.

Rīgas vēsturiskās kartes skaidri atspoguļo Rīgas vēsturiskā centra pilsētībūvnieciskās struktūras veidošanos un brīdi, kad Rīga kļūst par vērtību, kādu mēs šobrīd to pazīstam. Aplūkotā teritorija ir bijusi ielānota kā parks, ar skaidru struktūru. Tieši pateicoties skaidrajai Rīgas vēsturiskā centra plānojuma struktūrai un apbūvei, Rīga ir ieguvusi savu vērtību, kuras dēļ tā iekļauta UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Sniedz virkni vēsturisku attēlu, kas demonstrē plānojuma struktūras veidošanos, kā arī vietas vēsturi raksturojošus foto attēlus, kas atspoguļo vietas kvalitāti.

Mūsu laika tendence izceļas ar centieniem iespiest objektus zaļo zonu sistēmā un dārzu un parku struktūrā. Tas uzskatāms manāms arī aplūkojamā teritorijā. Skatā no augšas, skaidri redzams, ka ēka Elizabetes ielā 2 nav raksturīga parka būve, kas reaģē uz parka kvalitātēm.

Salīdzinot Rīgas vēsturiskā centra ēku kultūrvēsturiskā novērtējuma karti ar apbūves veidošanās laika kartējumu, labi var secināt, kurā periodā šī ielaušanās parka teritorijā ir notikusi. Šo negatīvo tendenci ir nepieciešams apturēt, ja ir vēlme saglabāt Rīgu kā unikālu kultūrvēsturiski vērtīgu pilsētu.

Nolūkā padziļināti novērtēt ēku Elizabetes ielā 2 modernisma arhitektūras kontekstā, salīdzināju 33 modernisma ēkas Latvijā

pēc 12 kultūrvēsturisku vērtību raksturojošiem rādītājiem 10 punktu sistēmā, tajā skaitā objektus, kuri vairs dabā neeksistē. Vērtējot pēc šādas sistēmas, ēka Elizabetes ielā 2 iegūst viszemāko vērtējumu.

Pilsētvides ainavas attēlos labi redzams, ka ēka ir lielāka, nekā tradicionāli ēkas tuvākajā apkārtnē, tā aizņem ievērojamu parka daļu, kas tiek atņemta sabiedrībai, turklāt ēka ir augstāka, nekā to pieļauj Rīgas apbūves noteikumi. Ēkas būvmasa ir ļoti dominējoša. Arhitektūras modernisma stils ir jūtams, šajā gadījumā kā agresīva izpausme tomēr, parka struktūrā teritorija tiek pārāk aizņemta ar šo ēku un auto stāvvietām.

Runājot par pašu ēku un tās vizuālo veidolu, bieži tiek piesaukta līdzība ar UNESCO administrācijas ēku Parīzē, tomēr jāatzīst, ka starp tām ir milzīga kvalitātes atšķirība. Šķietami tīrā plānojuma struktūra un apjoma kārtojums ir samocīts un skaidrā forma tiek sabojāta ar to, kas ir uzbūvēts zemes līmenī. Kopā ar NKMP kolēģiem apmeklējot ēku, visiem bija pārsteidzošs iespaids, cik ēka ir samocīta, radot citu priekšstatu, nekā tas bija pirms tam.

Analizējot ēkas plānu, piemēram, 1.stāvā, salīdzinot ar pasaules slaveniem modernisma laika arhitektūras risinājumiem, šeit plānojums ir neveikls. Nav telpiskā skaidrība, risinājumā ir daudz nejaušību, kas sniedz skaidrojumu, kādēļ tiek pazaudēta orientācija uzturoties ēkā. Manāms, ka ir bijusi iecerēta tīra arhitektūras forma, bet tā ir izmainīta, iespējams pamatojoties uz izmantotāju diktētiem noteikumiem par vajadzībām ēkā un sākotnējā iecere tika sabojāta. Tā ir galvenā problēma ēkā, lai to novērtētu kā izcilu modernisma arhitektūras piemēru.

Detāļu un to dizaina kvalitātes ziņā, ēkā ir virkne samocīti risinājumi, pretēji tam, kā tas ir raksturīgs modernisma laika arhitektūrai. Piemēram (tiek rādīti attēli), zālē skatuves daļā, risinājums, kā tiek savienotas formas, veidots kārtojums, materiālu izvēle un savstarpējais salikums. Otrs raksturīgs neveikls piemērs ir pārsedes novietojums kāpņu telpā, kas izvietots pretī cilvēka acu līmenim. Ēkas fasādē, iespējams, arhitektūra prasīja šādus risinājumus, kas no iekšpuses ir nepiemēroti, bet, iespējams, tā ir nejaušība. Ļoti apšaubāms, ka risinājums apzināti veidots, lai no ārpusē nevarētu atpazīt iekšā esošo cilvēku sejas, jo citas nejaušības ēkā neliecina par šādu pārdomātību ēkas risinājumā. Šādas neveiklas vietas arhitektoniskajā un būvniecības izpildījuma risinājumā mēs varam redzēt ik uz soļa (atspoguļojums attēlos).

Aplūkojot ēkas būvniecības kvalitāti un saglabātības stāvokli, vislielākās problēmas ir fasādes un ārējā apdare (nekvalitatīvi īstenoti darbi, kur akmens plāksnes ir piestiprinātas nepārdomātā risinājumā, kā rezultātā apdares materiāls atdalījies no pamatnes). Šādā situācijā ir ļoti sarežģīti atjaunot ēku, vienlaikus saglabājot ēkas autentiskumu.

Vērojama arī liela nevīžība un paviršība komunikāciju risinājumos, piemēram, kanalizācijas cauruļu piestiprināšana pagraba zonā.

Ēku Elizabetes ielā 2 salīdzinot ar Salaspils memoriālu, kas ir izcils modernisma arhitektūras un mākslas piemērs un atspoguļo lakonisku risinājumu, vienkāršu apdari, modernisma specifisko sajūtu, Elizabetes ielā 2 šī sajūta nav klātesoša (tiek rādīts salīdzinājums attēlos). Arī cits piemērs, tradicionālas modernisma laika autobusa pieturas, demonstrē skaidrību un lakonisku tīrību, neskatoties uz būvju ilgstošu pastāvēšanu.

NKMP speciālisti pauž lielu skepsi par ēkas izdaudzināto izcilo vērtību sabiedrībā un neatzīst to kā izceļamu vērtīgu modernisma laika paraugu. NKMP nenorāda, ka ēka būtu jānojauc, bet gan sniedz savu vērtējumu par ēku un iespējamu kultūras pieminekļa statusu.

Ēkas tehniskais stāvoklis ir atklājis daudz trūkumu, piemēram, jumta pārsegumā, kas nevar izturēt normatīvo sniega segas slodzi. Konstatētas arī plaisas, ēkā ir lietots sliktas kvalitātes betons (200 marka), kas ir viens no argumentiem, kas ietekmē ēkas ilgmūžību. Līdz ar to ēkas saglabāšanas iespēja ir daudz sarežģītāka, nekā sākotnēji šķita.

B.Moļņika uzdod jautājumu, vai NKMP ir konsultējies ar Igaunijas un Lietuvas kolēģiem par līdzīgiem objektiem un to izmantošanu.

J.Dambis informē, ka NKMP ir ļoti laba sadarbība ar citu Baltijas valstu kolēģiem. Ir grūti salīdzināt pilsētu vēsturiskos centrus Viļņā un Tallinā, kas ir pilnīgi atšķirīgi. Rīga var lepoties ar tām kvalitātēm, kādas nav Tallinā un Viļņā. Situācija jānovērtē no plānojuma struktūras un telpiskā izvietojuma un tikai pēc tam orientējoties uz pašu objektu.

Rīgas brīvoostas ēka esošajā izskatā arī ir sarežģīta. Uzskatu, ka šai funkcijai ar auto stāvvietām vajadzētu pazust no parka teritorijas. Rīgas vēsturiskā centra īpatnība ir tā, ka vēsturiski objekti zaļajās parku teritorijās ir kultūras funkcijas būves vai cita nozīmīga satura būves, bet ne biroju ēkas.

Nākotnē Elizabetes ielā 2 nedrīkstētu atrasties biroju ēka, ne valsts pārvaldes, ne citām institūcijām, bet gan nozīmīga, publiski pieejama kultūras būve. Ja šo ēku nomainītu cita būve, tad tai būtu jābūt ar mazāku vizuālo iespaidu un iekļaujoties parka teritorijā.

NKMP analizējot ēkas agresivitātes iemeslu pilsētvidē, tika secināts, ka, ja ēkas apakšējā daļa nebūtu tik pārblīvota, tā vienalga saglabātu savu pārspīlēti lielo iespaidu, tomēr savā ziņā reaģētu uz parka klātbūtni.

Sarunas par jaunāka laika kultūras mantojumu ir arī ar ārvalstu kolēģiem. Pārvalde ir arī rosinājusi starptautisku iniciatīvu un esam viena projekta vadītāji, līdz ar to savā ziņā Pārvalde šiem jautājumiem pievērš pat lielāku uzmanību, nekā citās valstīs.

A.Kronbergs atgādina, ka Padome, atsaucoties uz Rīgas būvvaldes iniciatīvu, uzklausa informāciju konsultatīvā kārtā, ko Būvvalde varēs izmantot sava lēmuma pieņemšanai.

V.Brūzis apstiprina, ka Būvvalde lēmuma pieņemšanā var ņemt vērā NKMP vērtējumu un saņemto skaidrojumu.

Tieši tādēļ tika uzdots jautājums par ēkas iekļaušanos pilsētvidē, jo ir skaidrs, ka ēka Elizabetes ielā 2 ar savu klātbūtni ir iejaukusies parka teritorijā. Turklāt šī ēka nav vienīgā.

A.Kronbergs lūdz apstiprināt, ka NKMP vērtējums ēkai Elizabetes ielā 2 kā ēka ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību ir nosūtīts

Būvvaldei.

J.Dambis apstiprina, turklāt NKMP ir piesaistījusi papildus ekspertus ēkas vērtēšanā. Pats kā NKMP vadītājs ēkas novērtējumā nav iesaistīts. Iedzīvināties jautājumā tikai saistībā ar ierosinājumu objektu iekļaut valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, bet tas nav šobrīd Padomē izskatāmais jautājums.

A.Kušķis uzdod jautājumu, vai nelielā kultūrvēsturiskā vērtība ir detalizētāk aprakstīta, kas to veido. Šāds raksturojums vai apraksts varētu noderēt konkursa norisē, pretējā gadījumā būs grūti salīdzināt konkursa darbus un novērtēt dažādās pieejas. Vai pieņemtājā metodikā un vērtējumā tiek ņemti vērā arī nemateriālie aspekti?

J.Dambis informē, ka ļoti detalizēti netiek aprakstīts šāds vērtējums. Ja ēka ir kultūrvēsturiski vērtīga, ļoti vērtīga vai unikāla, tad vērtības tiek aprakstītas, bet ar mazāku vērtību tas netiek detalizēts.

S.Čevere informē, ja individuāli ekspertam ir viedoklis par nemateriālo vērtību, tad tas tiek fiksēts, bet kopumā tas netiek aplūkots.

A.Kronbergs uzdod jautājumu par ekspertu komisijas sastāvu un tā papildināšanu un nosacījumiem ekspertu piesaistei. Īpaši attiecībā uz plašāku skatījumu par objektiem, piemēram, no sociālā vai sociālantropoloģiskā aspekta, novērtējot objektus no citiem skatu punktiem, nekā to dara arhitekti.

J.Dambis informē, ka NKMP ir vēlējusies piesaistīt ekspertus no malas, tomēr, ņemot vērā, ka novērtējums ir administratīvs akts un ierēdņi (amatpersonas), kas ir piedalījušies vērtējumā, atbild par savu vērtējumu, tas ir sarežģītāk. Ir bijuši izņēmumi, kad tiek pieaicināti eksperti ar augstu kvalifikāciju nolūkā saņemt konsultāciju, tomēr pārsvarā tās ir NKMP amatpersonas, kas piedalās lēmuma pieņemšanā.

Ja tiek vērtēta objekta kultūrvēsturiskā vērtība, tiek piesaistīti arhitekti un mākslas vēsturnieki, kas ir tieši kompetenti šajos jautājumos. Ja tiek izskatīta objekta iekļaušana valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, tad tiek piesaistīts plašs speciālistu loks. Izskatīšanas komisijā tieši konkrētās jomas speciālisti ir mazākumā, bet vairāk pārstāvēti citu jomu eksperti.

Padome neveic balsojumu, jautājums izskatīts kā konsultatīvs.

4.

Sociālās aprūpes centra un daudzdzīvokļu dzīvojamo mājas jaunbūve Krāsotāju ielā 7, Rīgā; Iesniedzējs: NKMP.

A.Ancāne informē par iesniegumu.

J.Viziņš informē par projektu.

V.Brūzis informē, ka nepieciešams īstenot publiskās apspriešanas procedūru, jo tā ir publiskās apbūves teritorija. Būvvaldes viedoklis ir, ka nepieciešams vērtēt apbūves iedērbu pilsētvidē, kvartālā, īpaši apbūves augstumu, jo Sparģeļu ielā ir zemāka apbūve. Nepieciešams veikt ielas ainavas analīzi. Attīstības projektos tuvāk pie Ziedoņdārza, saglabāts Sparģeļu ielas mērogs, bet pret Matīsa ielu ir plānota augstāka apbūve.

A.Kušķis norāda, ka Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojumā šim zemesgabalam ir noteiktas obligātās būvlaides ar atkāpi gan gar Krāsotāju ielu, gan Sparģeļu ielu. Iesniegtais risinājums neatbilst teritorijas plānojumam. Plānojumā noteikto būvlaidi ir iespējams mainīt, bet tas tiek veikts detālpilnojuma izstrādes kārtībā.

B.Moļņika: uzskatu, ka ēka neiederas kopīgajā ritmā gan krāsas, gan izvietojuma ziņā.

Padome secina, ka iesniegto risinājumu nav iespējams realizēt, ja vēl nav saskaņota plānotā koka ciršana.

A.Ancāne: vērojot lokālo vidi un Sparģeļu ielas apbūvi ar raksturīgajām ķieģeļu ēkām un Krāsotāju ielas mazstāvu koka apbūvi, šaubas raisa fasāžu uzsvērti asimetriskais risinājums, kas ir kontrastējošs apkārtējai videi, tajā skaita koloristika un apjoms.

J.Dambis: šai vietai piemīt sava īpaša noskaņa un kvalitāte. Pat ielas segums ir sakārtots, veidojot kvalitatīvu vidi. Lielākā problēma ir īpašnieka paredzētā programma, kurā ir vēlme uzbūvēt maksimālo apjomu. Tas noved arī arhitektu grūtā situācijā, lai radītu iedērbu risinājumu pilsētvidē. Piedāvājums ir laikmetīgs, tomēr vērtējot apbūves mērogu, raksturu un iedērbu vidē, līdz galam tā tomēr nav iedērbīga ar pārējām ēkām. To rada apjoms, neskatoties uz atbilstību apbūves noteikumiem, līdz ar to nepieciešams meklēt saderīgāku risinājumu. Ēku izceļ arī tās kolorīts, kas ir ļoti atšķirīgs no apkārtējās vides. Aicinu izskatīt iespēju samazināt ēkas apjomu, lai tā vairāk atbilst apkārtējai apbūvei, kā arī ar arhitektoniskiem paņēmieniem atrast iedērbīgāku risinājumu.

J.Asaris: ne tikai apjoms, bet arī koloristika rada bažas, īpaši piedāvājumā pret Sparģeļu ielu ar gaišajiem izvirzītajiem erkeriem, kas šķiet pārāk pompozs risinājums.

A.Kušķis: pieeja ar apjoma telpisko dalījumu pret ielu ir pieņemama. Kopumā attīstības virziens ir atbalstāms. Ķieģeļu izmantošana ir veids, kā iekļauties vidē. Koloristika vēl var tikt pārskatīta.

B.Moļņika uzdod jautājumu par funkcijas sabalansēšanu ar risinājumu, īpaši, ja tiek veiktas projekta izmaiņas – kā tiks izmainīts funkciju izvietojums ēkā, ja ēkas apjoms tiek samazināts?

V.Brūzis norāda, ka ir noteikta proporcija, cik daudz ēkā jābūt sociālajai funkcijai, tādēļ šie normatīvi jāievēro. Jāpievērš uzmanība būvīdē. Apjoms ir jāsamazina, īpaši mērogā pret Sparģeļu ielu.

I.Tapiņa uzskatu, ka iesniegtajā projekta risinājumā apjoms pret Sparģeļu ielu ir pārāk uzmācīgs un smagnējs.

Padome konstatē, ka risinājums ir jākorģē atbilstoši apbūves noteikumiem (piemēram, jāievēro noteiktā būvīdē). Uzdod jautājumu, vai projektētājs ir gatavs strādāt vēl pie risinājuma, pirms lēmuma pieņemšanas.

J.Viziņš apliecina, ka ir gatavs pārskatīt risinājumu un izskatīt projekta risinājumu atkārtoti.

Lēmuma pieņemšana tiek atlikta līdz jaunas informācijas saņemšanai NKMP. Ja NKMP uzskatīs par nepieciešamu, izskatīt atkārtoti Padomē.

5.

Konkursa rezultāti metu konkursa “Krusta City” teritorijas attīstības vīzijas ietvaros; Iesniedzējs: Krasta City SIA.

SIA “Krusta city” pārstāvis G.Vanders informē par iesniegumu.

Padome konstatē, ka aplūkotā teritorija neatrodas Rīgas vēsturiskā centra teritorijā vai aizsardzības zonā, tādēļ balsojuma netiks veikts. Konkursa nolikumā bija paredzēts risinājumu izvērtēt Padomē.

U.Raysse sniedz projekta prezentāciju (piedalās sēdē attālināti).

Padome izsakās par risinājumu:

A.Kušķis: attēlotā novietne liecina, ka iesniegtajam risinājumam būs ietekme uz Rīgas vēsturisko centru un tā pilsētvidi. Prezentācija labi raksturoja risinājumu, kā tiek veidota organiska saspēle ar Rīgas vēsturisko centru dažādos skatos. Iesniegtais bija viens no diviem darbiem, kas tika atzīmēts ar salīdzinoši nelielu un pozitīvu ietekmi uz Rīgas siluetu no Rīgas vēsturiskā centra plānošanas viedokļa. Pārējie citi (kopā 13 priekšlikumi) radīja pārāk agresīvu ietekmi uz pilsētu. Risinājums neatbilst Rīgas teritorijas plānojumam jo piedāvātais augstums ir lielāks, nekā to pieļauj plānojums, taču tāda iespēja konkursā ir pieļauta un attīstītājs ir gatavs risināt šo jautājumu lokālplānojuma izstrādes ietvaros.

I.Purmale apstiprina, ka vēl būs jāizstrādā lokālplānojums, kas nostiprinās attīstības ideju.

G.Vanders informē par plānoto projekta attīstības gaitu. Nebija neviens risinājums, kas pilnībā atbilst aktuālajam plānojumam. Pirmā kārtā ir realizējama atbilstoši esošajam plānojumam, paralēli izstrādājot lokālplānojumu. Neviena ēka kopējā attīstības projektā nepārsniedz 12 stāvu augstumu.

J.Dambis: Runājot par vertikāliem akcentiem un jaunas apbūves novietojumu, nekad neesmu piekritis idejai, ka vietā, kur tiek šķērsota Daugava, jāīsteno augsta apbūve. Tuvāk ūdeņiem būtu jābūt zemākai apbūvei, savukārt tālāk no krasta tā var būt augstāka. Tādējādi visiem tiek dota iespēja baudīt ūdens skatu.

Aplūkotā teritorija ir svarīga no vairākiem skatu punktiem. No augstākiem skatu punktiem virzienā no Vecrīgas (piemēram, no Pēterbaznīcas torņa) ir pats tīrākais skatupunkts uz pilsētas ainavu, jo nav neviens objekts, kas kontrastē un šo skatu izbojā. Tādēļ būtiski, šādus objektus plānojot, izvērtēt tālākus skatu punktus arī no augšas skatiem. Kopumā objekts plānots mūsdienīgs, dabai draudzīgs un ilgtspējīgs, tomēr, plānotajam objektam noteikti būs vizuāla ietekme uz Rīgas vēsturisko centru. Liels objekts šādos skatos demonstrē apjoma pilnu plakni, radot nozīmīgu iespaidu, savukārt sadrumstalota apbūve, kas lēnām pakāpjas uz augšu apbūvē, rada mazāku iespaidu.

B.Moļņika: nepieciešams aplūkot risinājuma ietekmi no vairākiem skatu punktiem, jo neskatoties uz attālumu no Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonas, tomēr ietekme ir ievērojama. Pozitīvi, ka tiek pievērsta uzmanība zaļajai zonai.

Padome ir iepazinusies ar konkursa rezultātu, iesaka turpmākajā projekta attīstības gaitā aplūkot teritoriju no plašākas skatu perspektīvas, ievērtējot iekļaušanos un ietekmi uz Rīgas vēsturisko centru, pārbaudot mēroga jautājumus attiecībā pret esošo substanci un jauno apbūvi, vai tos ir iespējams salāgot.

J.Asaris atstāj sēdi.

Sēdes vadību pārņem J.Dambis.

6.

Dzīvojamās un darījumu ēkas Balasta dambī 3, Rīgā projektu izmaiņu koncepcija; Iesniedzējs: SIA "Arhis Arhitekti".

J.Dambis informē par iesniegumu.

A.Kleinbergs sniedz prezentāciju par izmaiņu risinājumu. Izmaiņu projekts izskatīts un saskaņots NKMP, Būvvalde izteikusi 3 ieteikumus:

- izmantot risinājuma apjoma koncepciju, kas ir jau iepriekš saskaņota;
- saglabāt funkcionālu un vizuālu sasaisti ar ūdensmalu;
- fasāžu risinājumu detalizēt tālākajā projekta attīstības gaitā.

Galvenās projekta koncepcijas izmaiņas – abos galos ēka kļūst apejama un pieejama. Visas ēkas perimetrā par vienu kolonnas soli ēka tiek ierauta uz iekšpusi, atbrīvojot vietu publiski lietojamai zonai un veidojot galeriju pa perimetru ēkai apkārt. Kopējais ēkas augstums tiek samazināts par vienu stāvu, atsakoties no helikoptera nosēšanās laukuma, kā arī nolūkā samazināt ēkas kopējo svaru. Zaļās zonas īpatsvars tiek palielināts, pret Daugavu un Zunda kanālu tiek veidotas apzaļumotas zonas. Konstruktīvais risinājums mainīts uz karkasa konstrukciju, kas ir efektīvāks risinājums, nekā sākotnēji plānotais dzelzsbetona bloku risinājums.

B.Moļņika: Skatoties uz risinājumu kontekstā arī ar Saules akmens ēku, tomēr šī vieta ir tā, kurā nevēlētos nekādus papildus apjomus. Pozitīvi, ka paredzēta zaļās zonas palielināšana.

J.Dambis: Atsaucot atmiņā Saules akmens projekta attīstību un sarunu par augstbūvēm, tika nonākts pie vienota viedokļa, ka Ķīpsalā augstbūves pastāvēs, ko apliecina arī vēsturiskie plānojuma dokumenti. Preses nams augstbūvju pastāvēšanu šajā teritorijā uzsāka.

NKMP ir uzskatījusi, ka augstbūves šajā vietā nedrīkstētu būt augstākas par esošo Preses namu. Saules akmens ēkas attīstības laikā teritorijas plānojumā eksistēja princips, ka tuvāk Rīgas vēsturiskajam centram ir zemāka apbūve, bet, atkāpjoties no krasta līnijas, apbūve var būt augstāka. Saules akmens daļēji tika uzbūvēts uz dabas pamatnes un 15 stāvu vietā tika uzbūvēti 26 stāvi, kas radīja pamatu vairākām aktīvām diskusijām par augstbūvēm.

Arī Da Vinči komplekss un aplūkojamā ēka ir bijusi daudz diskutēta. Vērtējot objektu, jāatzīst, ka šī ēka neietekmē skatus no Kalnciema ielas puses. Jāņem vērā arī tiesiskās paļāvības princips, jo projekts jau ir vērtēts un saskaņots.

A.Kušķis: projekta izmaiņas rada vērtīgus uzlabojumus pilsētvidē. Objekts ir ažūrāks un atvērtāks pret pilsētas telpu. Projekta izmaiņās iekļauti publiskās ārtelpas uzlabojumi, īpaši Balasta dambja pusē. Ūdens krastmala tiek detalizēti izstrādāta ar plašu pieejamību un vairāku līmeņu risinājumiem arī piekļuvei pie ūdens. Arī pats tornis ir veidots pievilcīgāks.

V.Brūzis: uzskatu, ka rekomendācijas no Būvvaldes ir ievērotas un risinājums var tikt atbalstīts.

A.Ancāne: uzskatu, ka risinājums ar apjoma ierāvumu ir pozitīvs – atvērtās iekšējās ielas padara apjomu vieglāku. Pārdomas rada torņa plūdlīnijas formas, kādas bija pirmajā variantā, kontekstā ar izmaiņu risinājumu.

I.Tapiņa: projekta izmaiņas ir pozitīvas un izmaiņu koncepcija ir atbalstāma.

I.Purmale: pozitīvi, ka ir tikai viens tornis, nevis divi, kā kādā starpposmā bija sākotnēji iecerēts. Kopumā atbalstāms risinājums.

J.Dambis: izmaiņu risinājumā telpiskās kompozīcijas ideja ir saglabāta, nodrošināta projekta pārmantojamība. Kopumā atbalstāms risinājums. Sākotnējais risinājums–bija atbalstīts, tomēr ir saprotams, ka laika gaitā nepieciešamas izmaiņas. Ieteikums tālākā projekta detalizācijā vairāk sadalīt apjomus, jo skatos no augšas, sākotnēji objektu veidoja atsevišķi elementi, savukārt, šobrīd, lai gan pozitīvi tiek risināts zaļais jumts un tā izmantošanas iespējas, tomēr augšas skatos, tas uztverams kā viens vesels. Šo situāciju var atrisināt ar arhitektoniskiem paņēmieniem, lai apjomi būtu atdalīti un uztverami kā atsevišķi elementi.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt iesniegto dzīvojamās un darījumu ēkas Balasta dambī 3, Rīgā projektu izmaiņu koncepcijas risinājumu.

Par: 6 - J.Dambis, A.Ancāne, A.Lapiņš, A.Kušķis, I.Purmale, V.Brūzis;

Pret: 0;

Atturas: 2 – A.Kronbergs, B.Moļņika.

Padomes lēmums: Atbalstīt iesniegto dzīvojamās un darījumu ēkas Balasta dambī 3, Rīgā projektu izmaiņu koncepcijas risinājumu.

Sēdi turpina vadīt A.Kronbergs.

7.

SIA SV Solutions informatīva vēstule par 3D skenēšanas iespējām.

A.Kronbergs informē par saņemto vēstuli no SIA SV Solutions ar informāciju par 3D skenēšanas iespējām.

J.Dambis informē par NKMP un Norvēģijas kultūras mantojuma direktorāta sadarbības projektu par moderno tehnoloģiju izmantošanu kultūras pieminekļu saglabāšanā un apzināšanā. Kultūras mantojuma nozarē ir svarīgi pēc iespējas vairāk izmantot un izprast moderno tehnoloģiju priekšrocības. Projekta mērķis ir sagatavot vadlīnijas ar principiem, kā tehnoloģijas izmantot un informēt par to sniegtajām iespējām. Modernās tehnoloģijas var efektīvi izmantot arī kontroles funkcijai, kā arī saskaņojošās institūcijas var izmantot vērtējot attīstības projektus.

Informē par NKMP ikgadēju valsts pasūtījumu kultūras pieminekļu skenēšanā, iegūstot precīzus uzmērījumus un 3D modeļus.

Padome pieņem zināšanai saņemto informāciju, tomēr atzīst, ka Padome nevar lobēt konkrētu uzņēmumu.

Padome aicina iesniedzēju klātienē sniegt informāciju par tehnoloģiju iespējām un praktisku demonstrāciju, kad pulcēšanās ierobežojumi to pieļaus.

Sēdi slēdz plkst. 17:40.

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

J.Dambis

A.Ancāne

V.Brūzis

B.Moļņika

I.Purmale

A.Kušķis

I.Tapiņa

Sēdi protokolēja:

A.Rupenheite